

UDENRIGSMINISTERIET

Den 30. marts 2007.

Udenrigsudvalgets spørgsmål
25 - URU alm.del,
af 13. marts 2007

Udvalget har udbedt sig ministerens besvarelse af følgende spørgsmål:

Ad Spørgsmål 25

På hvilken måde har regeringen fulgt op på forpligtelsen fra Johannesburg-topmødet om bæredygtig udvikling med hensyn til at sikre energiforsyning til de fattigste, der ikke har adgang til moderne energiformer?

Svar:

"Den danske støtte på energiområdet omfatter både bilateralt og multilateralt samarbejde. Det bilaterale samarbejde er bl.a. sket i form af støtte til energisektorprogrammer i programsamarbejdslandene Ghana, Burkina Faso, Mozambique og Nepal samt til projektinitiativer i en række andre udviklingslande.

Sektorprogrammerne i Nepal, Ghana og Burkina Faso har støttet bedre udnyttelse af brændetræ til husholdningsformål gennem udvikling af forbedrede komfurer, etablering af bæredygtige markeder for brændeforsyning samt bedre forvaltning af træressourcerne. Dette har bidraget til begrænsning af de sundhedsrisici, der er forbundet med brug af åben ild i husholdningerne samt til etablering af et kommercielt marked med gennemskuelige priser for daglig brændeforsyning samt bæredygtig forvaltning af naturressourcerne.

I forbindelse med sektorprogrammerne i Nepal og Mozambique er der etableret finansieringsordninger som gavebistand eller på lånevilkår til fremme af brugen af lokale vedvarende energikilder. Ordningerne skal fremme især den fattigste del af befolkningens adgang til moderne energiforsyning. Eksempelvis har energisektorprogrammet i Nepal i perioden 1999-2006 installeret forbedrede komfurer i over 200.000 husstande. Programmet har forsynet omkring 35.000 husstande med elektricitet fra små lokale vandkraftanlæg og har installeret solenergi anlæg i cirka 75.000 husstande. En netop godkendt ny fase af energisektorprogrammet i Nepal for 2007-2012 på 150 mio. kr. har som mål at fortsætte denne udvikling og forventer at kunne forsyne over 1 million husstande med moderne energi fra forbedrede komfurer, vandkraft eller solenergi.

Indsatsen i sektorprogrammerne har endvidere omfattet støtte til etablering af energipolitikker og -strategier, herunder betalingssystemer, støtte til de nationale elselskabers forbedring og udbygning af de nationale elektricitetsforsyningsnet, herunder udbygning af forsyningsystemer i landområder, støtte til udbygning af decentrale elektricitetsforsyningsanlæg baseret på vedvarende energi samt til forbedring af husholdningernes brug af energi til madlavning, lys og varme. Øget adgang til lys og energi til produktive formål bidrager til bedre adgang til

information og muligheder for studier samt frigørelse af tid til andre produktive aktiviteter og dermed forbedrede indkomstmuligheder.

Sektorprogrammet i Ghana er afsluttet, og sektorprogrammerne i Mozambique og Burkina Faso er under udfasning og planlægges endeligt afsluttet i løbet af 2008. Bortset fra den netop godkendte 5-årige bevilling til næste fase af energisektorprogrammet i Nepal planlægges der ikke støtte til nye energisektorprogrammer.

Uden for sektorprogrammerne har der i begrænset omfang været ydet støtte til energiformål inden for rammerne af den særlige miljøbistand til udviklingslandene og Privatsektorprogrammet. Ordningen for Blandede Kreditter har bidraget til landenes økonomiske udvikling gennem udbygning af de nationale elektricitets transmissions- og distributionsanlæg.

Under den multilaterale bistand er der ydet støtte gennem Verdensbanken, den Asiatiske Udviklingsbank samt FN til fremme af vedvarende energi i udviklingslandene.

Danmark har således gennem flere år arbejdet for, at Verdensbanken skulle engagere sig mere i vedvarende energi og øget energieffektivitet, og i denne sammenhæng ydet 6 mio. kr. i 2000-2002 til bankens energiprogram. Danmark støttede på konferencen om vedvarende energi i Bonn i 2004 et forslag om, at banken satte sig som mål at øge sit udlån på området med 20 % årligt, og på dette grundlag godkendte Danmark i 2005 en bevilling for perioden 2005-2009 på 45 mio. kr gennem vinduet for vedvarende energi i bankens energiprogram, ESMAP. I 2005 havde banken øget sit udlån til vedvarende energi og større energieffektivitet med 48 % til 690 mio. USD og har dermed overopfyldt sit eget mål.

Gennem den Asiatiske Udviklingsbank har Danmark bevilget sammenlagt 50 mio. kr. til en trustfond til fremme af bæredygtig energi i Asien, og via UNDP er der med ca. 11 mio. kr. ydet støtte til opbygning af energipolitikker og –strategier i en række østater i Stillehavsområdet.

Der ydes forsat støtte til UNEP-Risø-centret for at fremme UNEP's arbejde med energi for bæredygtig udvikling. Via centret støttes de afrikanske energiministres nyoprettede forum, FEMA, samt et globalt energinetværk for bæredygtig udvikling, GNESD, der blev dannet i forbindelse med Johannesburg-topmødet. Netværket består af forskningsinstitutioner fra i- og u-lande. Netværket igangsatte sine aktiviteter umiddelbart efter topmødet, og der er med dansk støtte oprettet et hovedkvarter i tilknytning til UNEP-Risø-centret.

EU's Energiinitiativ – lanceret af det danske formandskab under Johannesburg-topmødet – har til formål at øge fattiges adgang til energi som bidrag til at opnå 2015 Målene. I 2005 besluttede EU's udviklingsministre – stærkt tilskyndet af Danmark – at oprette en energifacilitet på 220 mio. Euro. til støtte for initiativet. Formålet er at samfinansiere projekter, der øger adgangen for fattige – især i landområderne – til moderne energi og derved tiltrække yderligere kapital. Danmark har under dette initiativ via UNEP Risø centret støttet kapacitetsopbygning i Afrika syd for Sahara, og Danmark har ligeledes siden begyndelsen af 2004 haft sekunderet en dansk energiekspert til EU kommissionen.

Herudover har Udenrigsministeriet i perioden 2000-2007 ydet støtte til 17 NGO-projekter inden for energiområdet med i alt 68,9 mio. kr.”